

УДК 632.954: 632.51: 631.84: 633.34 (477.42)

В. М. Жеребко, д-р с.-г. наук, професор

О. Є. Дмитрієва, доцент; В. В. Панюк, магістрант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Г. О. Любченко, аспірант

Житомирський національний агроекологічний університет

ВПЛИВ ГЕРБІЦИДІВ ТА АЗОТНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ І УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ В ПОЛІСЬКІЙ ЗОНІ УКРАЇНИ

За останні 10–15 років обсяги вирощування сої в Україні зросли в 20–25 разів і досягли 1,6–2,0 млн га, а валове виробництво насіння досягло 2,2–3,5 млн т, що стало відповіддю на світовий ріст попиту щодо білкових компонентів продовольчого і фуражного ринків.

Одночасно змінилася структура посівних площ у господарствах різних форм власності, а через глобальне потепління — значно поліпшилося забезпечення теплолюбних культур у північних областях країни. Саме тому ми провели дослідження з метою вивчення впливу рівнів азотного живлення і забур'яненості посівів на урожайність агрофітоценозу сої у зоні полісся України.

Досліди проводили на полях Житомирського НАЕУ. Схема досліду включала контрольні варіанти (без гербіцидів і без прополювань та без гербіцидів, але з двома ручними прополками), а також з внесенням ґрунтового гербіциду Примекстра TZ Голд, 500 SC к.с. (4,5 л/га) та після сходового препарату Пульсар, 40 % в.р. (1,0 л/га). Представлені варіанти розташовували на тлі N₉₀ та інокуляції бульбочковими бактеріями і без них.

Ґрунт — дерново-підзолистий з вмістом гумусу 1,2 % і рН 6,0. Висівали сою після картоплі в першій декаді травня звичайним рядовим способом, коли ґрунт на глибині загортання насіння прогрівався до 12–14 °С.

Сіяли сою сорту Кивін з нормою 600–700 тис. насінин/га. Перед сівбою насіння обробляли нітрагіном. Ґрунтовий гербіцид вносили на четвертий день після сівби під досходове боронування, післясходовий гербіцид вносили у фазу 1–3 трійчастих листків у сої ранцевим обприскувачем з витратою рідини

200 л/га. Площа посівної ділянки 37,6 м², облікової — 32,4 м². Повторність — триразова. Збирали сою у фазу повної стиглості обмолотом з облікової ділянки та перерахунком урожайності на 1 га.

Отримані дані свідчать, що в дерново-підзолистих ґрунтах Полісся відсутня спонтанна інокуляція та симбіоз сої з бульбочковими бактеріями, а гербіциди ґрунтової і післясходової дії не впливають негативно на інокуляційний процес. За вищого рівня мінерального живлення послаблюється біологічна азотфіксація через високу енергозатратність для культури симбіотичного процесу та доступність мінеральних форм азоту.

Урожайність сої в досліді залежала від потенціалу сорту, родючості ґрунту, погодних умов, що склалися за вегетаційний період, та від ефективності заходів захисту культури від бур'янів. Без внесення мінеральних добрив і без використання нітрагіну врожайність сої у контролі без прополок становила 9,2, а при застосуванні гербіцидів — 20,0 ц/га. На фоні N₉₀, але без нітрагіну, урожайність становила 12,8 та 28,5 ц/га, а за внесення N₉₀ + нітрагін збір зерна становив 13,5 і 27,5 ц/га відповідно.

УДК 632.51: 633.34: 631.313

В. М. Жеребко, д-р с.-г. наук, професор

О. Є. Дмитрієва, доцент, А. А. Медведєва, У. Ю. Макарець, магістранти

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Г. О. Любченко, аспірант

Житомирський національний агроекологічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ БОРОНУВАНЬ У ЗАХИСТІ ПОСІВІВ СОЇ ВІД БУР'ЯНІВ У ПОЛІСЬКІЙ ЗОНІ УКРАЇНИ

Соя — провідна зернобобова культура світу, вирощування якої значною мірою забезпечує вирішення проблеми нестачі продовольчого і кормового білка. Ареал зростання сої відчутно поширився у північні області країни, де ця бобова культура є новою. Проте як пізня яра культура вона слабо конкурує з бур'янами і тому її вирощування потребує великих енергетичних і трудових затрат на захист посівів від небажаної сегетальної рослинності.

Тому в 2011–2013 рр. на полях Житомирського НАЕУ ми визначали ефективність до- і післясходових боронувань у зменшенні забур'яненості